

European Union

INICIJATIVA ZA LOKALNE LASTI

U SARADNJI SA:

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

SEKRETERIJAT ZA PODRŠKU

 Pi Consulting

Za sadržaj ove publikacije isključivo je odgovoran autor. Evropska unija ne odgovara za bilo koju eventualnu upotrebu informacija sadržanih u publikaciji.

Sažetak rezultata Ankete

Adnan Muminović, ekonomski savjetnik, EUSR

Sadržaj:

- O Anketi
- Opće stanje i glavni problemi
- Finansiranje i interakcija između različitih nivoa
- Saradnja u pružanju javnih usluga
- Mjerenje učinka
- Reforma javne uprave
- Lokalni ekonomski razvoj
- Upravljanje prirodnim resursima

O Anketi

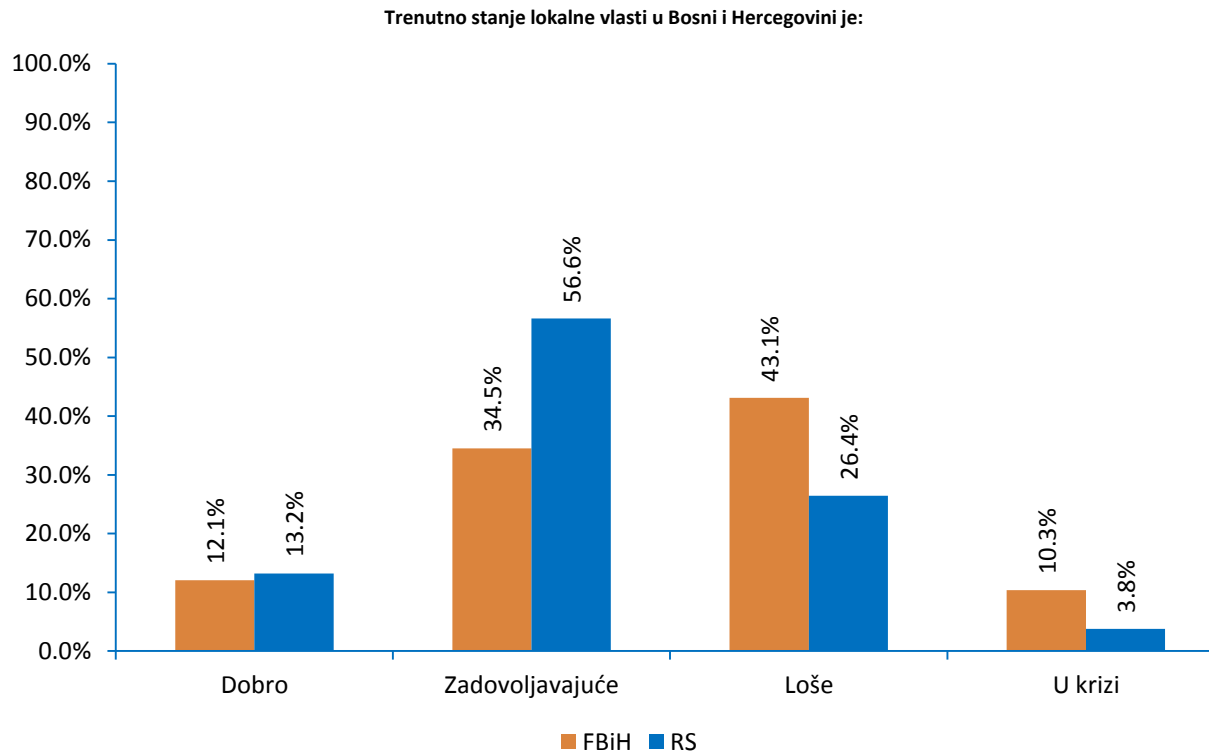
Između februara i maja, Anketa je provedena u svim lokalnim vlastima širom BiH, kao i deset kantona.

- Ukupno, **111 gradova i općina je uzelo učešće u Anketi**, kao i 6 kantona.
- To je: **73 posto u FBiH i 83 posto u RS.**
- Rezultati čitavog istraživanja će biti objavljeni na stranici Delegacije EU u BiH www.europa.ba.
- Sve u svemu, Anketa daje snažan mandat za promjene.

Opće stanje i glavni problemi

- Zadovoljstvo trenutnim stanjem lokalne vlasti je **veće u RS nego u FBiH**.
- **U FBiH, 53 posto** smatra da je stanje lokalnih vlasti **loše, ili u krizi**.
- **U RS, jedna trećina općina i gradova** trenutno ovako ocjenjuje stanje.
- Anketa ukazuje na **različite poglede** kada je u pitanju stanje lokalnih vlasti između kantona o općina. Manje od 20 posto kantona smatra da je trenutno stanje loše – nijedan kanton nije naveo da je stanje u krizi.

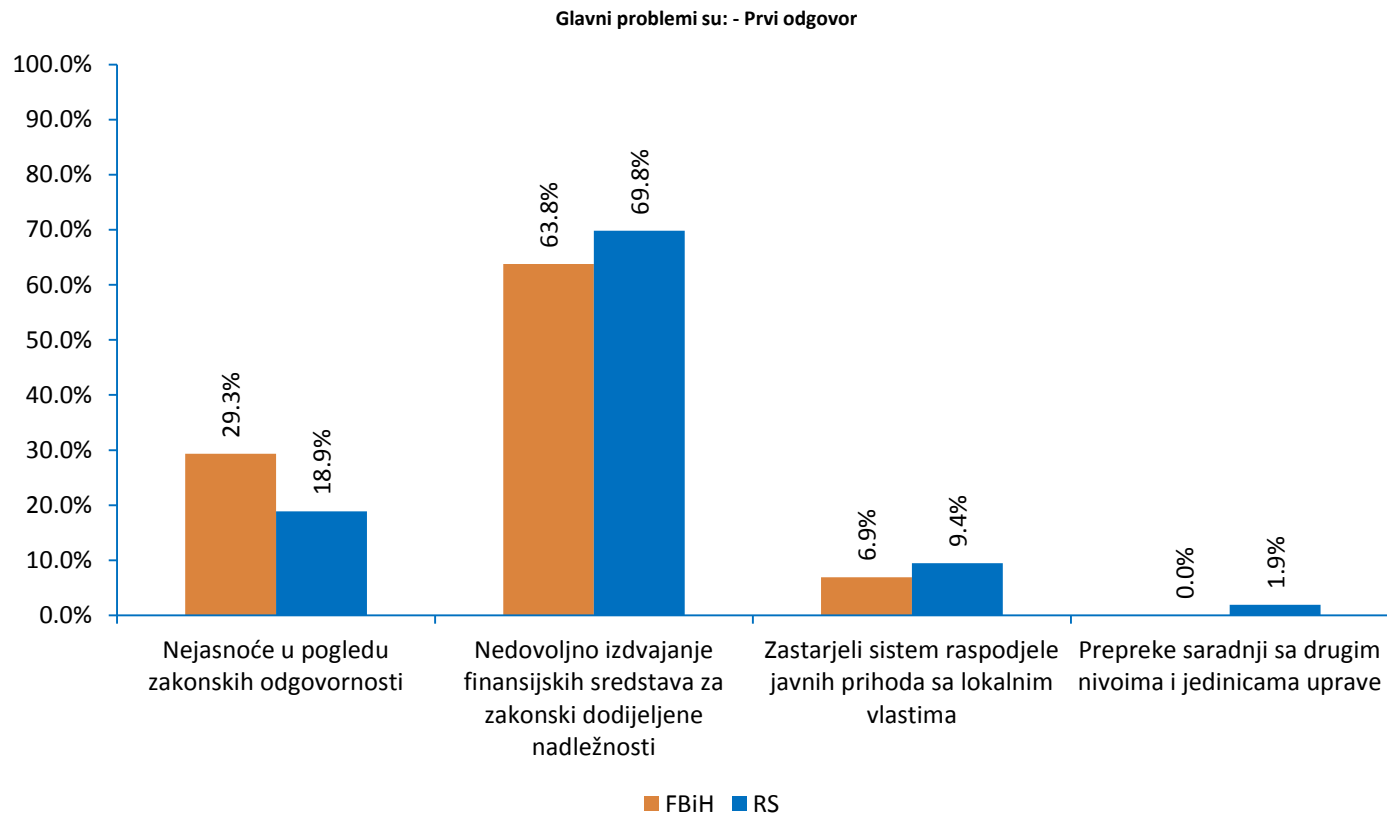
Opće stanje i glavni problemi

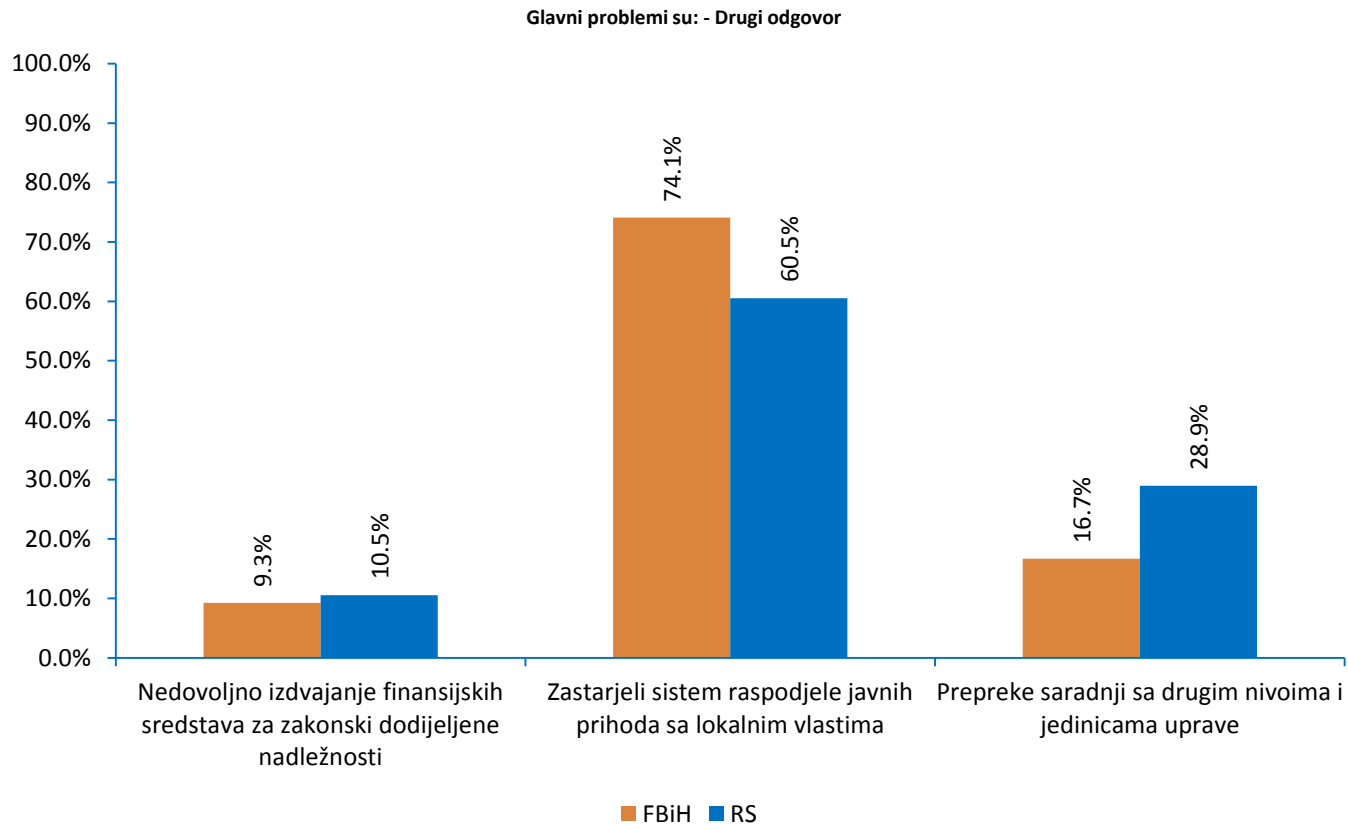
Opće stanje i glavni problemi

- **Glavni problemi su isti** u oba entiteta:
 - Nedovoljno finansiranje za zakonski dodijeljene nadležnosti, i
 - Zastarjeli sistem raspodjele javnih prihoda.
- Usljed nejasnih uloga i odgovornosti, gradovi i općine u konačnosti pokrivaju praznine u potrošnji viših nivoa vlasti.
- Za skoro trećinu lokalnih vlasti u oba entiteta, potrošnja za pokrivanje ovih rupa predstavlja **3 posto njihove ukupne potrošnje, dok za svaku petu općinu ona dostiže čak 10 posto.**

Opće stanje i glavni problemi

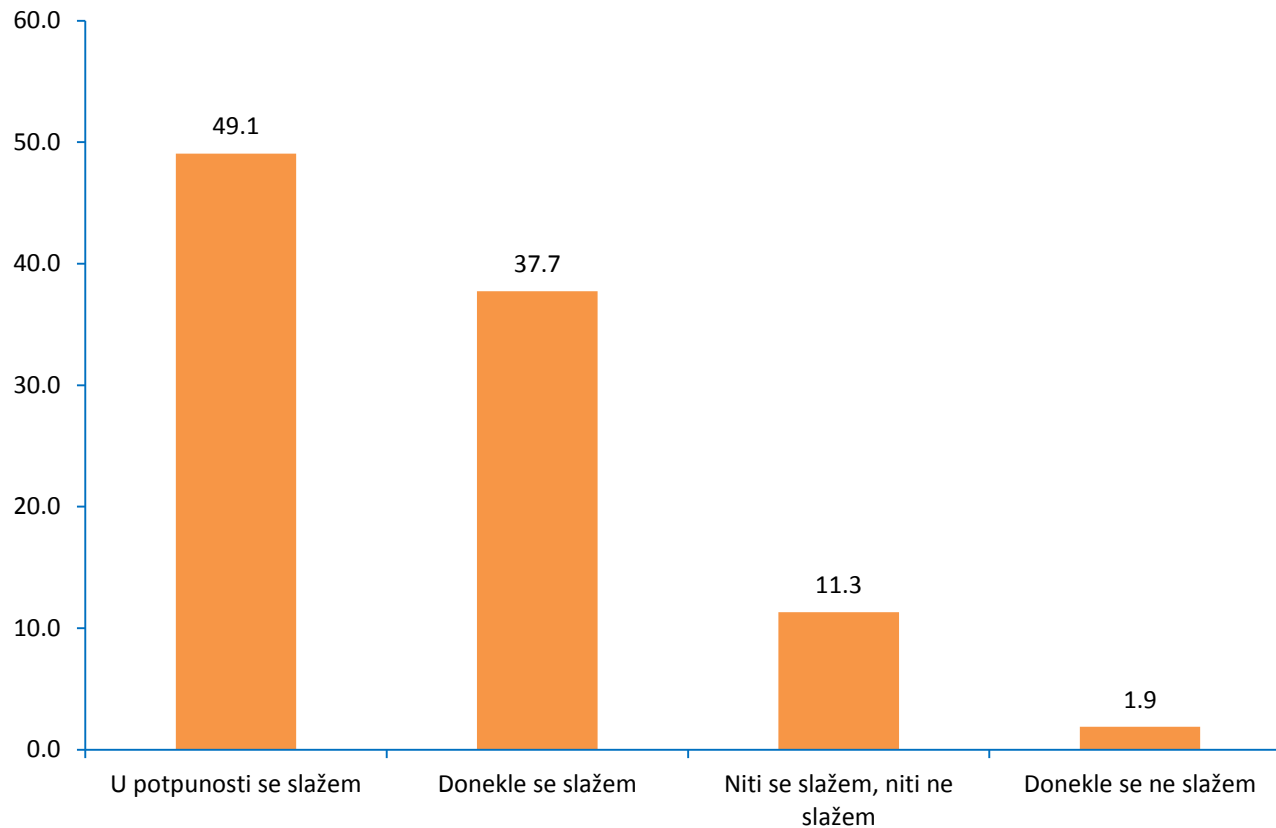
Opće stanje i glavni problemi

Opće stanje i glavni problemi

- U RS, postoji **visoka podrška za napuštanje** trenutnog "monotipnog koncepta" – gdje sve lokalne vlasti imaju iste nadležnosti – u korist "**višetipskog koncepta**" kako je predviđeno u Strategiji razvoja lokalne samouprave u RS za period od 2017. do 2021. godine.

Opće stanje i glavni problemi

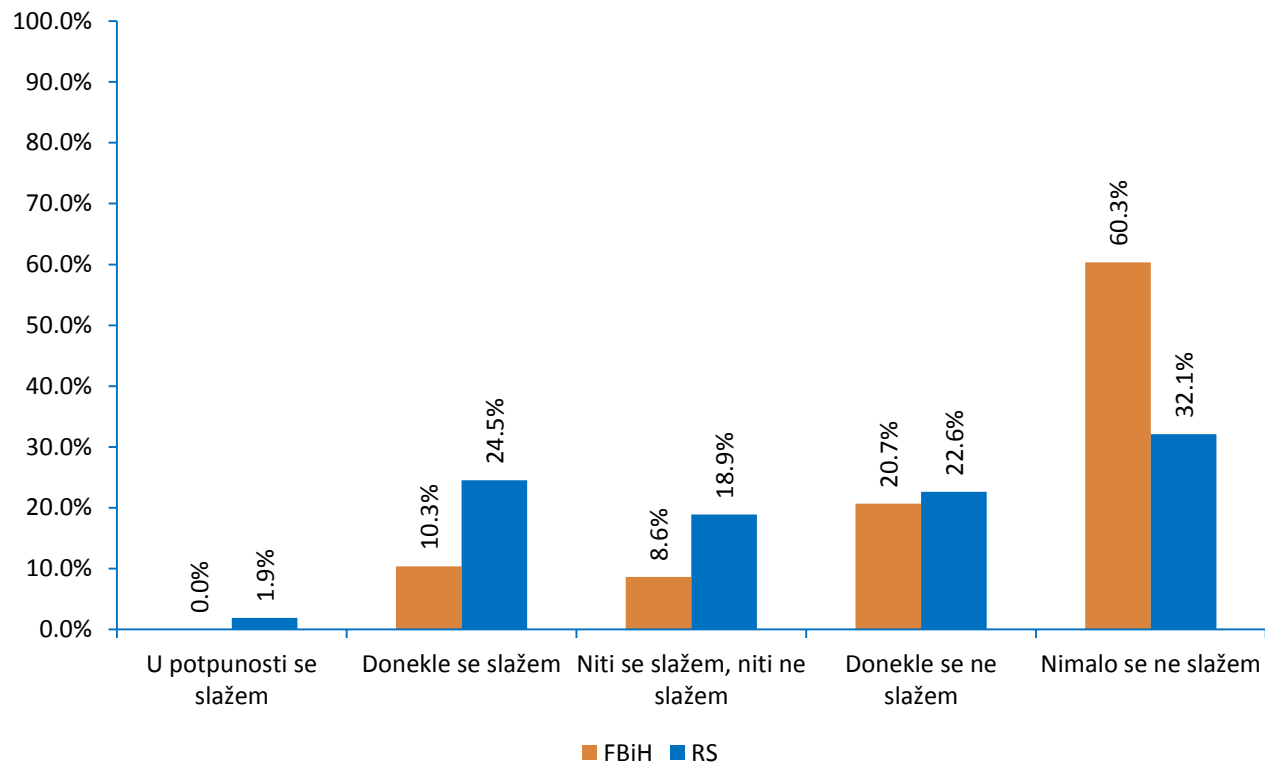

Finansiranje i interakcija između različitih nivoa

- **Vertikalna raspodjela** između lokalnih vlasti i viših nivoa **je veći uzrok zabrinutosti** nego horizontalna raspodjela među općinama i gradovima.
- **Nezovoljstvo sa oba sistema je puno veće u FBiH nego u RS.**
- **U FBiH, 81 posto** općina i gradova smatra da je vertikalna raspodjela nepravedna. **U RS, 55 posto** dijeli ovo mišljenje.

Finansiranje i interakcija između različitih nivoa

Vertikalna raspodjela prihoda između različitih nivoa vlasti je pravedna.

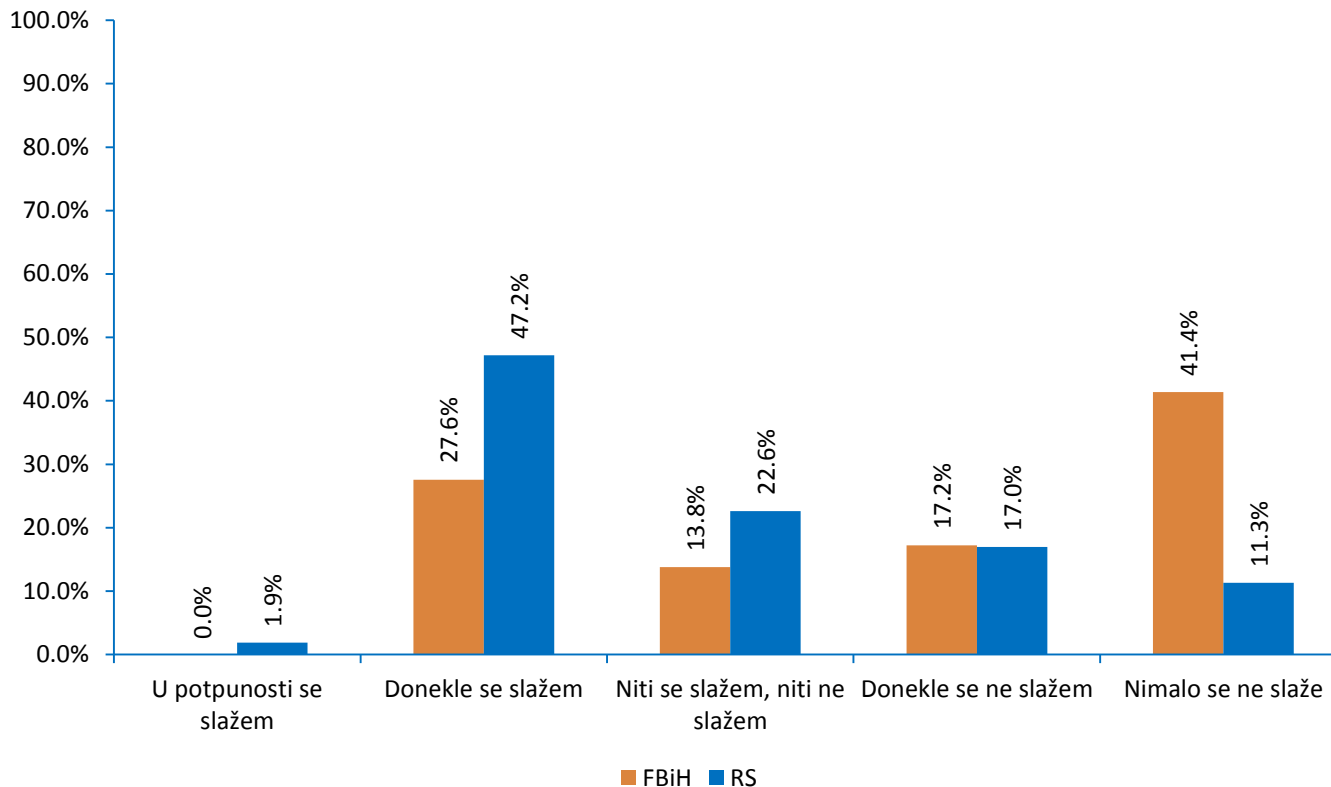

Finansiranje i interakcija između različitih nivoa

- Oko **60 posto** ispitanih lokalnih zajednica **u FBiH i 30 posto u RS** smatra da je **horizontalna raspodjela nepravedna**.
- **Osam od deset lokalnih zajednica u RS podržava trenutni sistem** u kojem nerazvijene općine dobijaju veći udio poreskih prihoda.
- **Većina kantona se slaže** da je trenutni sistem raspodjele prihoda od indirektnih poreza netransparentan, predmet političkih manipulacija i da **specijalne koeficijente treba ukinuti** i zamijeniti posebnim grantovima Vlade FBiH.

Finansiranje i interakcija između različitih nivoa

Horizontalna raspodjela prihoda između općina/opština/gradova je pravedna.

Finansiranje i interakcija između različitih nivoa

- Oko dvije trećine gradova i općina širom BiH bi značajno preraspodijelili svoju potrošnju ukoliko bi to bilo moguće.
- **Političko uplitanje u odluke o potrošnji se istaknuto kao ozbiljan problem u FBiH**, dok ovaj problem ne predstavlja izvor zabrinutosti u RS.
- **Osam od deset lokalnih vlasti** u oba entiteta se slaže da bi **smanjenje parafiskalnih nameta** bilo korisno za privlačenje većih investicija.

Finansiranje i interakcija između različitih nivoa

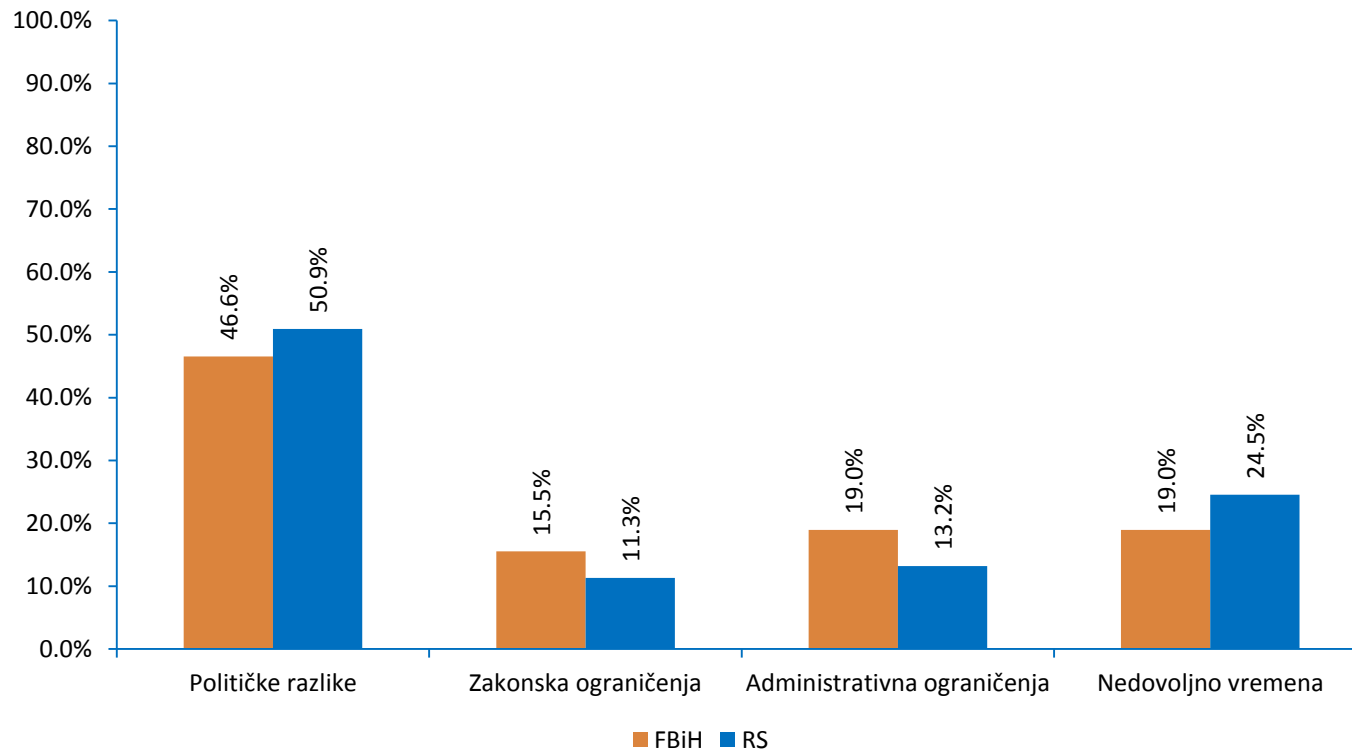
- **Tri od četiri jedinice lokalne vlasti u FBiH vjeruju da je uvođenje poreza na imovinu izvodljivo u narednih 3 do 5 godina** i da bi predstavljao efikasan način za prikupljanje vlastitih prihoda.
- **U RS, 7 od 10 lokalnih zajednica** smatraju da su spremne da preuzmu administraciju ubiranja poreza na imovinu i većina smatra da bi ovo dovelo do povećanja u naplati poreza od najmanje 20 posto.

Saradnja u pružanju javnih usluga

- Postoje brojne naznake da su **lokalne vlasti spremne za međusobnu saradnju ukoliko bi ona bila poticana.**
- Skoro **devet of deset lokalnih vlasti u oba entiteta se slaže** da su nedavne poplave i požari ukazali na hitnu potrebu za boljom saradnjom između lokalnih zajednica.
- U oba entiteta, **političke razlike se vide kao glavni razlog za izostanak snažnije** saradnje između jedinica lokalne samouprave.

Saradnja u pružanju javnih usluga

Glavni razlog za izostanak snažnije saradnje između jedinica lokalne samouprave je:

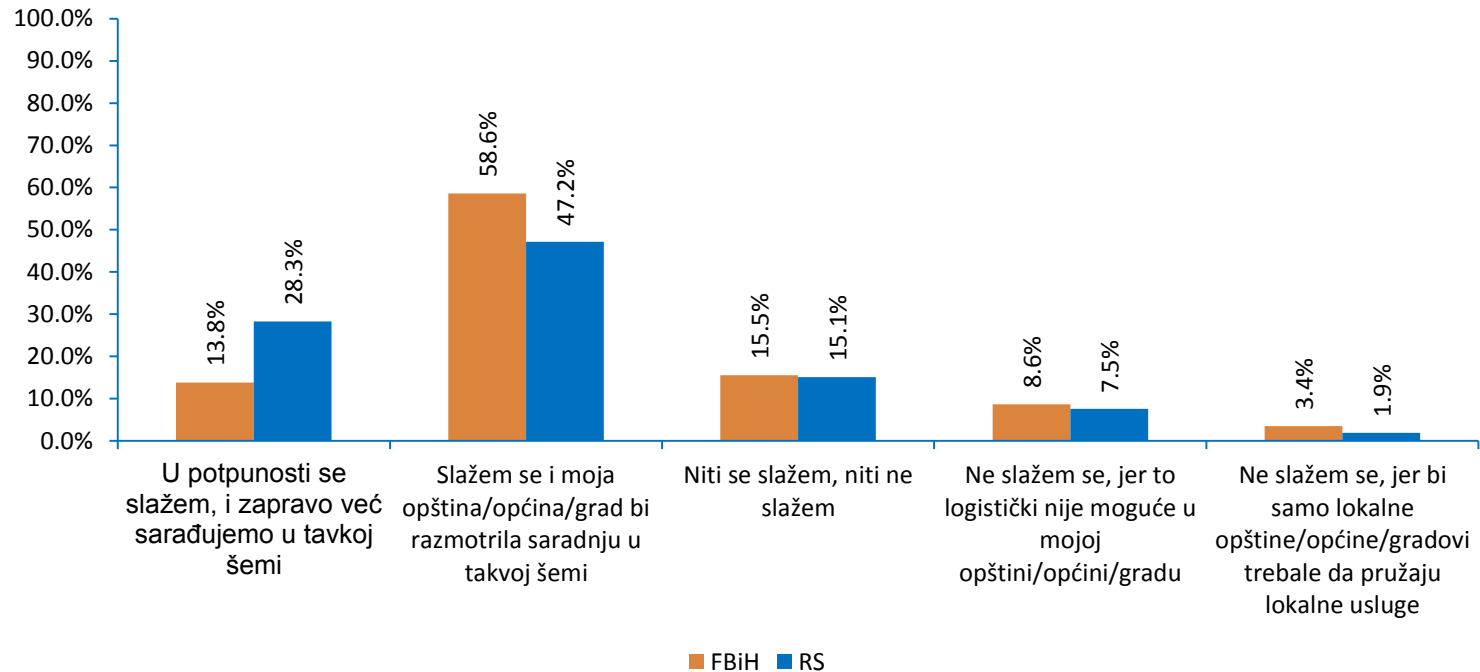
Saradnja u pružanju javnih usluga

Velika većina (između 75 i 90 posto) lokalnih vlasti u oba entiteta se slažu da:

- Bi bila dobra ideja dati **prioritet prijavama za grantove koje zajedno podnose dvije ili više općine.**
- **Kantoni trebaju provoditi više vremena koordinirajući i ohrabrujući pružanje općinskih usluga** između općina (u FBiH).
- Općine i gradovi trebali **saradivati u pružanju komunalnih usluga** kako bi smanjili troškove i dijelili skupu infrastrukturu.

Saradnja u pružanju javnih usluga

Da bi smanjile troškove i dijelile skupu infrastrukturu, općine/opštine/gradovi bi trebali saradivati u pružanju usluga i ohrabriti komunalna preduzeća da pružaju usluge u više općina/opština/gradova:

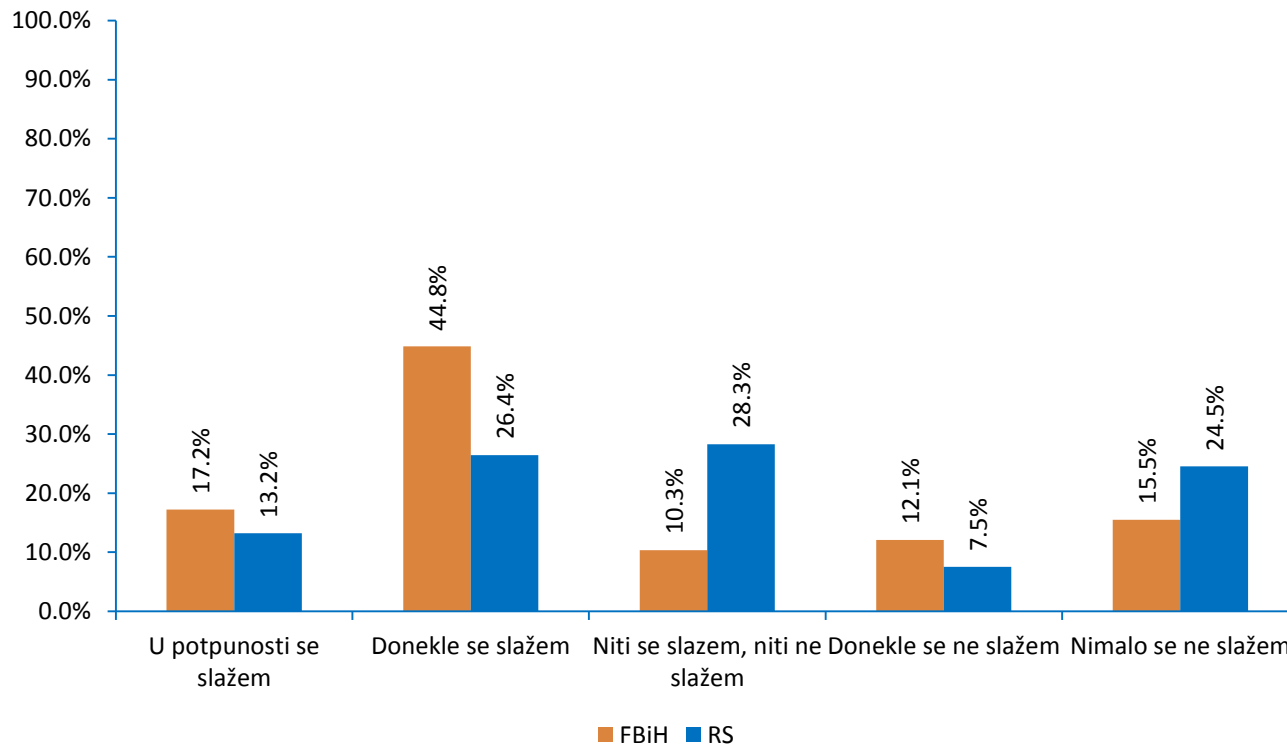
Saradnja u pružanju javnih usluga

Iako se mnoga komunalna preduzeća suočavaju sa finansijskim poteškoćama:

- Šest od deset lokalnih zajednica u FBiH i četiri od 10 u RS se slažu da trenutno moraju **subvencionirati komunalna preduzeća, jer je politički osjetljivo podizati cijene javnih usluga.**
- **Ne postoji većinska podrška** u oba entiteta za **upostavljanje regulatorne agencije** na kantonalnom nivou (RS), ili entitetskom nivou (RS) koja bi bila odgovorna za utvrđivanje komunalnih taksi.

Saradnja u pružanju javnih usluga

Moja općina/opština/grad subvencionira komunalna preduzeća jer je politički osjetljivo podizati cijene javnih usluga:

Saradnja u pružanju javnih usluga

- Što se tiče problema fragmentiranosti kantona, svi kantoni su saglasni da postoji **hitna potreba za koordinacijom nabavke lijekova** u FBiH na osnovu jedinstvene liste esencijalnih lijekova.
- **Dvije trećine kantona se slažu da bi trebali dijeliti specijalizirane policijske i pravosudne ustanove**, kao npr. forenzičke laboratorije (po principu povrata troškova).

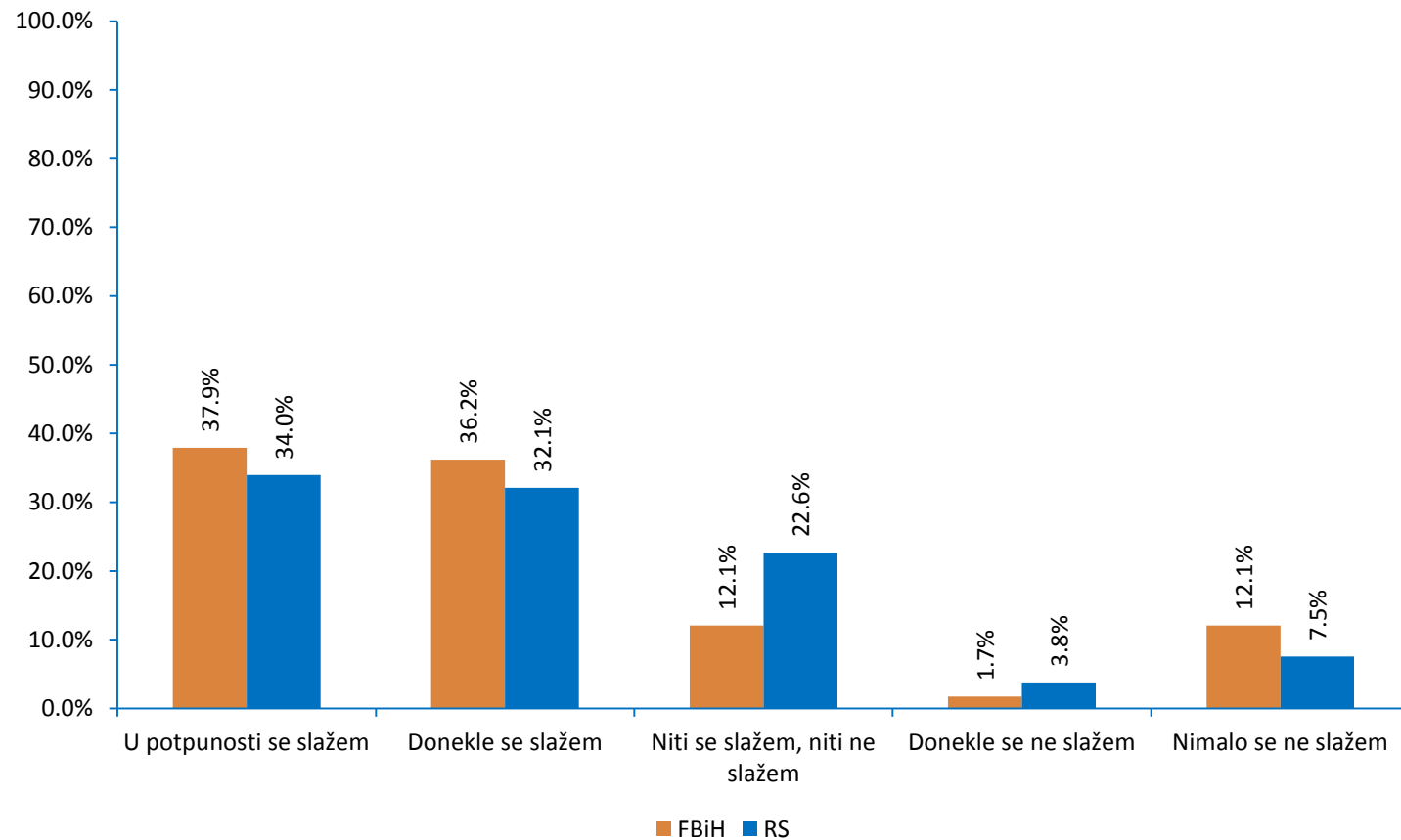
Measuring Performance

- Postoji **značajna podrška** u svim lokalnim zajednicama širom BiH **za potrebu redovnog i sistemskog mjerenja učinka**, uključujući i komunikaciju redovnih izvještaja javnosti.
- **Velika većina se slaže da bi bilo potrebno uvesti transfere** viših nivoa vlasti općinama i gradovima **koji bi se temeljili na boljem praćenju učinka i minimalnom standardu usluga.**
- Samo trećina kantona smatra da je **trenutno mjerenje učinka i efikasnosti lokalnih vlasti adekvatno.**

Reforma javne uprave

- **Dvije trećina općina i gradova u FBiH i RS se slaže da postoji potreba za promjenom zakona o državnoj službi** kako bi se omogućila veća fleksibilnost u zapošljavanju i otpuštanju, čak i ako se ovakvim odredbama slabi sigurnost radnih mjesta općinskih zaposlenih.
- Pola ispitanih kantona se slažesa istom izjavom.

Public Administration Reform

Lokalni ekonomski razvoj

- Trećina općina i gradova u oba entiteta **nedostatak koordinacije** od strane entitetskih vlada, te nerealne entitetske strategije vide kao **glavnu prepreku za bolji lokalni ekonomski razvoj**.
- **U FBiH, nejasnoće u pogledu odgovornosti** između različitih nivoa su istaknute kao ozbiljan problem.
- **U RS, nedovoljno finansiranje za zakonski dodijeljene dužnosti** se vidi kao ozbiljna prepreka boljem ekonomskom razvoju.

Lokalni ekonomski razvoj

Kao glavna prepreka većim privatnim investicijama:

- Općine i gradovi **u FBiH ističu složenu i opterećujuću regulativu**, dok
- Lokalne vlasti **u RS upućuju na nedovoljno sredstava za promicanje i stimuliranje investicija**.
- Četvrtina općina i gradova u oba entiteta ukazuje na **problem političke nestabilnosti**.

Upravljanje prirodnim resursima

- Što se tiče raspodjele prihoda od prirodnih resura, **lokalne vlasti u RS u velikoj mjeri podržavaju postojeću raspodjelu** i u prosjeku bi zadržale 71 posto za sebe.
- **U FBiH**, lokalne vlasti bi zadržale 65 posto u prosjeku, dok bi kantoni sebi raspodijelili 40 posto, 50 posto dali lokalnim zajednicama, a ostatak FBiH.
- **Postoji većinska podrška za odredbe novog nacrtu Zakona o šumama u FBiH** u smislu jedinstvenog kriterija o maksimalnom broju zaposlenih i dozvoljenom obimu sječa koji bi postavila FBiH.